

PROVOCĂRI ȘI TENDINȚE DE DEZVOLTARE A STUDIILOR EUROPENE ÎN INSTITUȚIILE DE ÎNVĂȚĂMÎNT SUPERIOR DIN REPUBLICA MOLDOVA

**Goncear Alina, FFT-131, FCIM, UTM
Conducător științific Braga Mihai, dr. conferențiar**

Studentii din toate colțurile lumii demult s-au deprins să considere un exemplu perfect de instituții superioare de învățămînt doar anumite universități, precum: Oxford și Cambridge din Marea Britanie. Acestea au devenit semne distinctive de calitate superioară în domeniul educației. Astfel, toți orbește visează să-și facă studiile anume acolo, participînd într-un concurs de admitere competitiv, de o complexitate sporită. Dar trăind într-o țară aflată doar în curs de dezvoltare mă întreb uneori: E posibil ca universitățile din Moldova să ajungă cîndva la un nivel atît de înalt de învățămînt? Cît de realizabilă este perspectiva ca în viitorul apropiat studenții europeni să se lupte pentru locurile de studiu în instituțiile naționale? Ar fi o adevărată provocare aspirația la realizarea acestor obiective. Fiind studentă observ scăderea lentă dar progresivă a motivației studenților de a se autodezvolta sau de a contribui la perfectarea sistemului național de învățămînt și subiectul dat chiar mă doare. Se pare că mulți oameni deja au acceptat ideea că Republica Moldova niciodată nu va atinge nici pe aproape sistemele europene de predare. Totuși consider că situația din țară nu este atît de critică cum pare a fi.

În ultimii ani RM face progrese esențiale în mai multe domenii: economic, social, politic, iar motivul acestor reforme este obiectivul forte al statului de a deveni în anii ce urmează membrul Uniunii Europene. În comparație cu alte state din CSI, Moldova a început să se direcționeze spre standardele europene și implementează multe legi corespunzătoare. Acesta poate fi considerat un prim pas spre schimbare radicală a situației în domeniul analizat. Parteneriatul cu UE deschide în fața RM noi oportunități de dezvoltare, cum ar fi: programele de schimb de experiență ce permit studenților să învețe în universități europene pe o perioadă scurtă dar productivă de timp, organizarea training-urilor, seminarilor, work shop-urilor de către specialiștii de peste hotare la noi în țară, etc. Un lucru este cert – tendințe de modernizare a studiilor în instituțiile de învățămînt superior din Republica Moldova au loc, dar e important de

menționat faptul că o anumită reformă nu se petrece desinestătător. Pentru realizarea acesteia este nevoie de resurse umane calificate și motivate să se deschidă spre noi concepții, viziuni asupra lucrurilor cum ar fi: relația profesor-student, regulile de respect reciproc între părți, metodele de predare și însușire a noului material, structura ierarhică a instituției, etc. În primul rând, pentru a putea soluționa anumite probleme e nevoie de a le menționa direct, fără a le ascunde sau nega. Deci, să analizăm unele puncte slabe majore ale universităților statului nostru: 1. Stoparea reînnoirii curriculumui în universități, ceea ce generează mai apoi cunoștințele înapoiate ale tinerilor specialiști. 2. Studiarea în mare parte doar a teoriei, urmată de foarte puțină practică, ceea ce se reflectă negativ asupra interesului studentului de a însuși materialul predat. 3. Monotonia predării, fără anumită interactivitate și participarea activă a studenților, etc. 4. Inconcordanța dintre cerințele pieții și curriculumui de învățământ, ceea ce duce la neactualitatea cunoștințelor obținute de către tinerii specialiști după finalizarea obținerea licențiatului. Dar toate aceste probleme sunt rezolvabile, în cazul în care sunt implicați toți, începând de la guvern și finisînd cu profesori, viitori și actuali studenți.

Din “Raportul privind îmbunătățirea calității predării și a învățării în universități” publicat de către grupul UE la nivel înalt pentru modernizarea învățământului superior în Luxemburg, 2013 ar fi un exemplu demn de urmat pentru RM. Acesta curpinde 16 recomandări, care ar pune calitatea predării și a învățării pe primul loc. Cele mai relevante din ele ar fi:

1. Instituțiile de învățământ superior ar trebui să încurajeze, să aprecieze și să țină seama de feedbackul studenților, care ar putea detecta din timp probleme în ceea ce privește predarea și învățarea și ar conduce la îmbunătățiri mai rapide, mai eficiente.

2. Programele de învățământ ar trebui să fie elaborate și monitorizate prin dialog și parteneriate între personalul didactic, studenți, absolvenți și actori de pe piața forței de muncă, având la bază noi metode de predare și învățare, pentru ca studenții să poată dobândi competențele relevante care le sporesc capacitatea de inserție profesională.

3. Deciziile privind intrarea, avansarea și promovarea personalului didactic ar trebui să țină seama de o evaluare a competenței de predare, pe lângă alți factori.

Personal consider că aceste recomandări ar produce multe progrese în domeniul sistemului de învățământ superior din RM, dar aş vrea să prezint o altă viziune asupra acestui subiect. O viziune care stătea în umbră de mult timp, dar care în sfârșit va fi ascultată, auzită și analizată de către public. Ideea pe care o promovez constă în faptul că toate problemele menționate anterior pot fi nimicite doar prin intermediul unui proces indispensabil naturii umane pentru autoperfecționare și dezvoltarea încrederii în sine. Acesta este numit astfel: **motivare**. Ce este motivarea și de ce este atât de importantă în învățământul superior? Conceptele motivării provin din știința socială – Psihologia și are drept scop dezvoltarea continuă a individului. **Motivația este energia ce ne împinge să facem o acțiune.**

În Uniunea Europeană cunoștințele în psihologie sunt foarte apreciate și deseori anume ele sunt implementate în practică. Astfel, prin realizarea unor experiențe și analizarea profundă ai acestora se fac o mulțime de reforme în domeniul învățământului, pentru că învățământul în primul rând ține de lucrul cu oamenii, direcționarea acestora spre succes, dezvoltarea abilităților atât personale, cât și profesionale ale studenților. Consider eficiente anumite strategii motivaționale aplicate pentru studenți din partea profesorilor din universități. Una din acestea cuprinde următoarele caracteristici:

- **Răspunderea la munca studenților**

Profesorii ar trebui să ofere studenților feedback cât mai curînd posibil. Ar fi benefice unele indicații pentru studenți despre cum pot îmbunătăți anumit proiect și cum să se dezvolte.

- **Entuziasmul profesorului**

Entuziasmul unui profesor este crucial pentru motivarea unui student. Un profesor plictisit sau apatic va încuraja plictiseala între studenți. În mod tipic, entuziasmul acestuia vine din confidență și plăcerea de predare.

- **Folosirea diferitor metode de predare**

Variatatea de modele face ca studenții să se implice în curs și să obțină diferite niveluri de motivație. Rutina zilnică încorporează o multitudine de activități de predare în curs: dezbateri, brainstorming, discuții, demonstrații, studii de caz, prezentări audiovizuale, vorbitori sau grup de lucru.

- **Lucrul asupra intereselor studenților**

Aceasta va conduce profesorii să dea exemple, studii de caz care sunt relevante intereselor și experienței studenților. Ia ceva timp explicarea cum conținutul și obiectivele cursului vor ajuta studenții să obțină educația personală sau scopurile profesionale.

- **Evitarea creării competițiilor între studenți**

Studenții sunt mult mai atenți, arată o înțelegere mai bună, muncesc mai mult și sunt mult mai favorabili în metode de învățare atunci când ei lucrează în grupuri. Ar fi de dorit profesorii să excludă critica publică a performanțelor studenților.

- **Ajutarea studenților să obțină scopuri realizabile pentru ei**

Eșecul în obținerea unor scopuri nerealistice poate dezamăgi și frustra studenții. Studenții au nevoie să fie încurajați să se concentreze pentru a continua dezvoltarea și să o îmbunătățească, nu doar pentru următoarea teză sau examen. Studenții pot fi asistați în acest lucru prin încurajarea lor în criticarea lucrărilor individuale, analiza punctelor cheie și lucrul acolo unde sunt mai slabi.

- **Participarea activă a studenților la învățare**

Studenții învață în practică, prin scriere, design, creativitate, rezolvare. Pasivitatea îi face pe studenți să nu mai fie motivați și curioși. Întrebările pot fi puse de studenți în loc de a le spune ceea ce trebuie să facă. Studenții necesită încurajați și să se implice la rezolvarea problemelor sau să ghicească rezultatele experimentelor care îi vor ajuta să rezolve acestea.

În concluzie aș vrea să menționez că cea mai sigură cale de a progresa în domeniul studiilor universitare rămâne a fi aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană. Acest pas îi va oferi sprijinul atât financiar, cât și cultural în implimentarea tuturor reformelor necesare de perfectare a sistemului actual. E important de accentuat și faptul că trebuie de început șirul schimbărilor de la baza oricărui stat, și anume de la societatea acestuia. Consider că actualmente, o piedică majoră în dezvoltarea RM constituie mentalitatea poporului, care nu este totalmente pregătită de multe schimbări ce se petrec în ultimii ani. De aceea propun un anumit plan de informare a societății despre obiectivele UE în legătură cu dezvoltarea educației în RM. Astfel, toate reformele se vor produce mai eficient, obținându-se rezultate vizibile. Motivarea implicării autorităților în subiectul dat ar fi, în caz de succes, eventuală revenire a studenților moldoveni din țările europene acasă. Acest fapt va

duce nu doar la dezvoltarea învățămîntului în RM, dar și la atragerea studenților străini în universitățile naționale. Chiar dacă multe reforme în domeniul educației nu sunt sesizabile la moment, oricum susțin inițiativa de aspirație a țării mele la o calitate mai bună a învățămîntului. Consider că Moldova are șanse suficiente de a deveni în viitor un adevărat stat european, unde profesorii și lectorii universitari primesc plăcere de la predare, văzînd studenți interesați de învățatură la perechi, iar ei la rîndul său, sunt atenți și motivați să devină specialiști dedicați pasiunii pe care au ales-o.

Bibliografie

http://ro.scips.eu/subjects_and_challenges/Psihologia/psy_motivation.html

<http://infoeuropa.md/educatie/raportul-privind-imbunatatirea-calitatii-predarii-si-a-invatarii-in-universitati/>